

NieuwsFlits

nr. 31, april 2026

Tentoonstelling: Vrijheid Blijheid 18 april – 31 mei

Naar aanleiding van de Week van de Vrijheid tussen 4 mei en 11 mei organiseren we een tentoonstelling die de nadruk legt op Vrijheid. Niet alleen de bevrijding op het einde van de Tweede Wereldoorlog maar ook op vrijheid in het algemeen en in verschillende tijdperken.

Denk aan vrijheid volgens de Grondwet, het kiesrecht, van godsdienst, meningsuiting en ook vrijheid van vergaderen en protesteren. Wat hebben wij met die vrijheid gedaan? Wat is die vrijheid ons waard? De tentoonstelling duurt van 18 april tot 31 mei; locatie Dorpsstraat 132.

Publicaties

Zwarte Han

De Tweede Wereldoorlog heeft in Zoetermeer veel verhalen opgeleverd. Zoals dat over Zwarte Han, die veel geld verdiende aan de handel in illegaal geslacht vlees. Wie was deze man, wat dreef hem? En waarom was hij neergeschoten door het verzet, enkele weken voordat de Tweede Wereldoorlog in West-Europa ten einde kwam? En hij was niet de enige. Reinold Vugs heeft daarover een boek geschreven. Het telt 118 pagina's, 40 foto's en is verkrijgbaar bij boekhandel De Kler in het Stadshart en bij ons, Dorpsstraat 132, voor € 15.

Semper Altior 2

Arjen van der Burg heeft een boek gemaakt over de ontwikkeling van de hoogbouw in Zoetermeer. Hoogbouw kwam in 1962 op in de plannen voor de nieuwe stad. In 1972 was het beleid om en ging men over op laagbouw. Het boek reconstrueert deze ontwikkeling. Als papieren boek in 74 pagina's te bestellen voor € 19,95 excl. verzendkosten via <https://www.boekenbestellen.nl>. Dus niét verkrijgbaar in onze winkel. Het boek is wél digitaal gratis te downloaden via onze website:

https://www.oudsoetermeer.nl/e2/site/oudsoetermeer/custom/site/upload/file/gedigitaliseerde_publicaties/semper_altior_2.pdf

Streekblad

Om de twee weken verschijnt in het Streekblad een verhaal uit de Zoetermeerse geschiedenis, gebaseerd op de Canon van de Zoetermeerse Geschiedenis. Onze auteurs zijn Flip Bakker, Sieny Engelsman en Lex Biemans. Velen krijgen de krant in de bus maar u kunt de verhalen ook digitaal lezen, bijvoorbeeld over de Driemanspolder:

<https://www.streekbladzoetermeer.nl/nieuws/actueel/167910/canonvenster-bij-het-jaar-1668-van-turfplas-tot-klimaatbuffer>

Zoetermeerse Blikvangers

De afgelopen zeven jaar heeft het Architectuurpunt op www.ZoetermeerActief.nl bijzondere gebouwen voor het voetlicht gebracht. Twintig auteurs hebben 80 verhalen geschreven en die zijn nu gebundeld in een boek. Te koop voor € 29,50 , ook in onze winkel.

<https://www.architectuurpuntzoetermeer.nl/category/gebouw-van-de-maand/>

Terugblik

Snuffelen aan de toekomst

Leerlingen uit de tweede klassen van de middelbare scholen hadden op “On Stage” -een soort banenmarkt- aangegeven dat ze ook wel even wilden snuffelen aan het Architectuurpunt, Stadsarchief en HGOS. Het waren enthousiaste 14-jarige bezoekers!

Verrassing

Tijdens een wandeling door de Dorpsstraat streken de burgemeester en de commissaris van de koningin Wouter Kolff ineens neer in ons pand. Een gezellig niet gepland verrassingsbezoek.

Kennisquiz

Begin april hebben we met een twintigtal andere groepen deelgenomen aan de Rotary Kennisquiz 2026 in het Erasmuscollege. De groepen kwamen uit de Rotary-gezelschappen, scholen en bedrijven, ofwel jong tot oud was samengekomen. Het HGOS eindigde na 100 vragen in de middenmoot.

Belangrijker was de opbrengst voor het goede doel: € 10.000 voor een ontmoetingsruimte voor Oekraïense jongeren in Voorburg.

Exposities thuis op de bank bekijken

Jan-Evert Zondag van Foto Ardito filmt al onze tentoonstellingen in 3D. Thuis gemakkelijk nog eens te bekijken: <https://www.ardito.eu/expo3d/exposities/> en <http://www.ardito.nl/hgos/>

Uit de regio en dichterbij

De Boerderij

Jongeren centrum De Boerderij, rond 1995 nog aan de Voorweg 146 (foto Ronald Grootveld)

In 2025 vierde Poppodium Boerderij haar 50-jarig bestaan, met als hoogtepunt de documentaire Van Kraakpand tot Internationaal Poppodium van documentairemaker Marc Waltman. De film bracht vrijwilligers, medewerkers en bezoekers samen en

laat zien hoe de Boerderij uitgroeide tot poppodium met uitverkochte zalen en internationale optredens. Tegelijkertijd wordt vooruitgeblikt op de toekomst, met de geplande verhuizing naar een nieuw gebouw. Kijk, luister en geniet een vijftigtal minuten op:

<https://www.youtube.com/watch?v=QjMTpsEVtjs&t=510s>

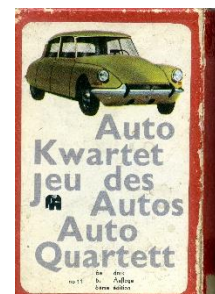
Nationale Molendag

Op zaterdag 9 mei is het weer Nationale Molendag. Een dag aan de Eerste Stationsstraat met een versierde molen De Hoop, koffie, thee en zelfgebakken traktaties en een kartonnen molen voor de kinderen om te vouwen. 's Middags treedt het popkoor "Just for Fun" op.

Oldtimerdag

Op zaterdag 16 mei is in de Dorpsstraat weer de jaarlijkse Oldtimerdag. Deze staat in teken van Frankrijk. Denk aan iconische Renaults, Simca's, Peugeots en Citroëns, zoals de 'Eend- 2CV'. En de nog veel oudere Panhard uit 1897. Er zullen er vele te zien zijn, dus kom langs!

Stadsgidsen

De stadsgidsen zijn weer begonnen met wandelingen en fietstochten. Begin mei zijn er activiteiten rondom W.O. II en vrijheid: op 3 mei de Jolly Duck fietstocht en op 6 mei Wandeling Dorp in Oorlogstijd. Zie het mei-programma op <https://gildezoetermeer.nl/evenementen/>

Plas van Poot

De Plas van Poot ligt in het Burgemeester Van Tuyllpark nabij de Bleiswijkseweg. Maandag 20 april 2026 organiseren De Vrienden van de Plas van Poot van 13.30 uur tot 15.30 uur een informatieve bijeenkomst, Rakkersveld 253. Aanmelden via sgrippeling@hotmail.com.

Van het Bestuur

Toekomst

Het lijkt rustig op het eind van het jaar maar achter de schermen gebeurt van alles. Van februari tot april zijn we met een groep mensen drie dagen bij elkaar geweest om ons te beraden over de toekomst van de vereniging. Onderwerpen als leden, financiën, publiciteit en enkele andere zaken zijn daar aan de orde geweest. De eerste besluiten zijn genomen. U hoort er meer over tijdens de ledenvergadering.

Ledenvergadering donderdag 30 april

De documenten voor de Algemene Ledenvergadering zijn nu al in te zien op: <https://www.oudsoetermeer.nl/historisch-genootschap/over-ons/het-historisch-genootschap> ; de agenda vindt u in 't Seghen Waert 2026-1.

Locatie: Kapelaan, Nicolaasplein, op donderdag 30 april, vanaf 20.00 uur. Na de pauze zal Gejus van Diggele een presentatie geven over "Spellen voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog".

Vorbereiding van activiteiten

Daarnaast worden allang weer plannen gemaakt voor het jongerenoptreden Theater na de Dam op 4 mei en voor de Week van de Vrijheid 5-10 mei. Voor de eerste was er een rondleiding met de 12-18-jarigen-groep door de Dorpsstraat met bezoek aan de Oude Kerk. De jongeren zijn deze maand hard aan het repeteren.

Kaartjes en info via:

<https://www.theater.nl/theater-na-de-dam-stadstheater-zoetermeer> .

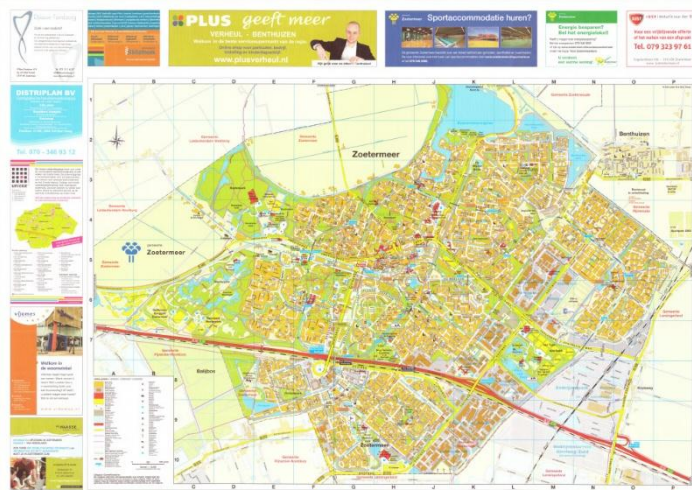
De Open Monumentendag en het Historisch Festival in september lijken ver weg maar ook die vragen al ruim onze aandacht.

Stop op aanwijzing nieuwe monumenten in Zoetermeer

De aanwijzing van nieuwe monumenten in Zoetermeer is begin 2026 abrupt stilgelegd na onrust onder bewoners en politieke spanningen. Wat begon als een zorgvuldig opgezet erfgoedtraject, mondde uit in verwarring en politieke spanningen. Omdat het HGOS en vooral onze Commissie Historisch Erfgoed (CHE) vanaf het begin betrokken was bij het proces, zetten we in deze NieuwsFlits de aanleiding en het verloop op een rij.

“In 2018 besloot de gemeenteraad om een inventarisatie te laten maken van de cultuur-historische waarden van wat vanaf 1945 in Zoetermeer is gebouwd en aangelegd. Het ging heten het “Post45 project”. Dit was naar aanleiding van een pleidooi van HGOS. Vanaf 2020 is daar hard aan gewerkt. HGOS, Schatbewakers en Architectuurpunt Zoetermeer namen zitting in de externe begeleidingscommissie. In april 2024 werden de resultaten openbaar. Ze staan te lezen op de website van het stadsarchief: <https://www.geheugenvanzoetermeer.nl/themas/post-45-erfgoed/> HGOS staat volledig achter die inventarisatie.

Na de inventarisatie was de vraag: wat moet er beschermd worden? Het College van B&W heeft in 2024 opdracht gegeven om een lijst te maken van mogelijke nieuwe monumenten en beschermde stadsgezichten. De begeleidingscommissie heeft zo’n lijst gemaakt (“voorselectie”) en de resultaten zijn op 14 februari 2025 besproken in de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (de vroegere Welstandscommissie), in aanwezigheid van enkele raadsleden. De commissie was positief en het college van B&W stelde een lijst van 28 objecten (complexen en losse panden), potentiële monumenten, vast. Het college is bevoegd om monumenten aan te wijzen, maar moet eerst met de eigenaren overleggen.

En daar ging iets gruwelijk mis. In januari 2026 kregen eigenaren van de panden van de voorselectie uitnodigingen van de gemeente voor bijeenkomsten per complex. De begeleidingscommissie was hier niet bij betrokken. Die bijeenkomsten verliepen chaotisch, ook omdat mensen dachten dat al besloten was dat hun panden monument zou worden. Onduidelijk bleef wat dat nu inhield, de status van monument. Velen dachten: bevrozing, je mag niets meer. Dat is niet waar (tegenwoordig is het uitgangspunt bij erfgoed: "behoud door ontwikkeling"). De zaak werd politiek toen enkele partijen zich erin mengden, om stopzetting van het proces vroegen en vernietiging van de resultaten van het selectieproces. Dat leidde weer tot een conflict tussen de hele gemeenteraad en wethouder Weerwag, die op 23 februari is afgetreden.

Het aanwijzen van monumenten is stopgezet en er komt een onafhankelijke evaluatie. Ook zal de gemeenteraad voortaan gaan over het aanwijzen van monumenten, wat positief is (grotere openbaarheid). HGOS hoopt dat na de verkiezingen een herstart kan worden gemaakt".

Een van de volgeboekte Filmmiddagen in Dorpsstraat 132 (foto Jan van Es)

Historisch Genootschap Oud Soetermeer; www.oudsoetermeer.nl,
info@oudsoetermeer.nl. Dorpsstraat 132. Geopend op maandagavond
20.00 – 22.00 uur en woensdag- en zaterdagmiddag 12.00 – 16.00 uur.

